

Rapport

Projectnummer: 51000092

Referentienummer: NL21-648800269-11538

Datum: 02-12-2021

Verkennd natuuronderzoek Westzanerwerf te Westzaan

Een oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Opdrachtgever:
Parteon
Marktstraat 52
1521 DZ WORMERVEER

Verantwoording

Titel	Verkennd natuuronderzoek Westzanerwrf te Westzaan
Subtitel	Een oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	51000092
Referentienummer	NL21-648800269-11538
Revisie	C1
Datum	02-12-2021
Auteur	Luca Prins
E-mailadres	Luca.prins@sweco.nl
Gecontroleerd door	Maikell Verkade
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Kader van het onderzoek	5
1.3 Ligging plangebied	5
1.4 Voorgenomen activiteiten	7
2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden.....	8
2.1 Toetsingskader	8
2.2 Inventarisatie	9
2.3 Analyse van de mogelijke effecten	10
2.4 Conclusie analyse van mogelijke effecten	10
3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming	11
3.1 Toetsingskader	11
3.2 Methode	13
3.3 Voorkomende ecotopen	14
3.4 Vogels	15
3.5 Planten.....	15
3.6 Vleermuizen	16
3.7 Overige zoogdieren	17
3.8 Amfibieën en reptielen.....	18
3.9 Vissen	19
3.10 Ongewervelden.....	19
4 Natuurbeleidskaders	20
4.1 Toetsingskader	20
4.2 Natuurnetwerk Nederland	20
4.3 Gebieden buiten het NNN	21
4.4 Gemeentelijk beleid	24
5 Conclusies.....	26
5.1 Wet natuurbescherming	26
5.2 Natuurbeleidskaders.....	27
Referenties	29

Samenvatting

In onderstaande tabel is een samenvatting weergegeven van de conclusies, voortkomend uit het verkennend natuuronderzoek. Tabel 1 geeft een samenvatting van de algemene conclusies uit het onderzoek van het plangebied.

Tabel 1. Samenvatting conclusies

Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Natura 2000-gebieden	Geen, m.u.v. stikstof	Uitvoeren AERIUS-berekening gebruiksfase	Afhankelijk van resultaten AERIUS-berekening, uitvoeren ecologische beoordeling

Wet natuurbescherming: soortbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Vogels	Algemene broedvogels: mogelijke verstoring vogels broedend in ruigte	n.v.t.	Werkzaamheden uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart – augustus), of anders uitvoeren broedvogelinspectie voorafgaand aan werkzaamheden
Planten	Geen	n.v.t.	Zorgplicht.
Vleermuizen	Mogelijk verstoring vliegroutes (Artikel 3.5, lid 2)	Onderzoek naar potentiële vliegroutes	Indien vliegroutes aanwezig is, is het aanvragen van een ontheffing Wnb en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen nodig.
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijke verstoring leefgebied kleine marterachtigen (Artikel 3.5, lid 2)	Onderzoek naar gebruik plangebied door kleine marterachtigen	Mogelijk is het aanvragen van een ontheffing Wnb en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen nodig.
Amfibieën	Mogelijk langstrekkende rugstreeppad	Geen	Projectgebied afzetten met schermen om te voorkomen dat de rugstreeppad naar het projectgebied trekt.
Reptielen	Geen	n.v.t.	Zorgplicht.
Vissen	Geen	n.v.t.	Zorgplicht.
Ongewervelden	Geen	n.v.t.	Zorgplicht.

Natuurbeleidskaders	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Natuurnetwerk Nederland	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Habitat voor weidevogels	Mogelijk aantasting kernwaarden	Broedvogelonderzoek naar weidevogels	Mogelijk mitigerende en compenserende maatregelen
Ganzenfoerageergebied	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Gemeentelijk beleid	n.v.t.	n.v.t.	Optioneel: natuurinclusief bouwen en groen inrichten

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om woningbouw te realiseren op het terrein 'Westzanerwerf'. Het huidige plan bestaat uit 200 woningen. Een verkennend natuuronderzoek is uitgevoerd om een eerste inzicht te krijgen in de (mogelijke) effecten van deze werkzaamheden op beschermde flora en fauna en beschermde natuurgebieden.

1.2 Kader van het onderzoek

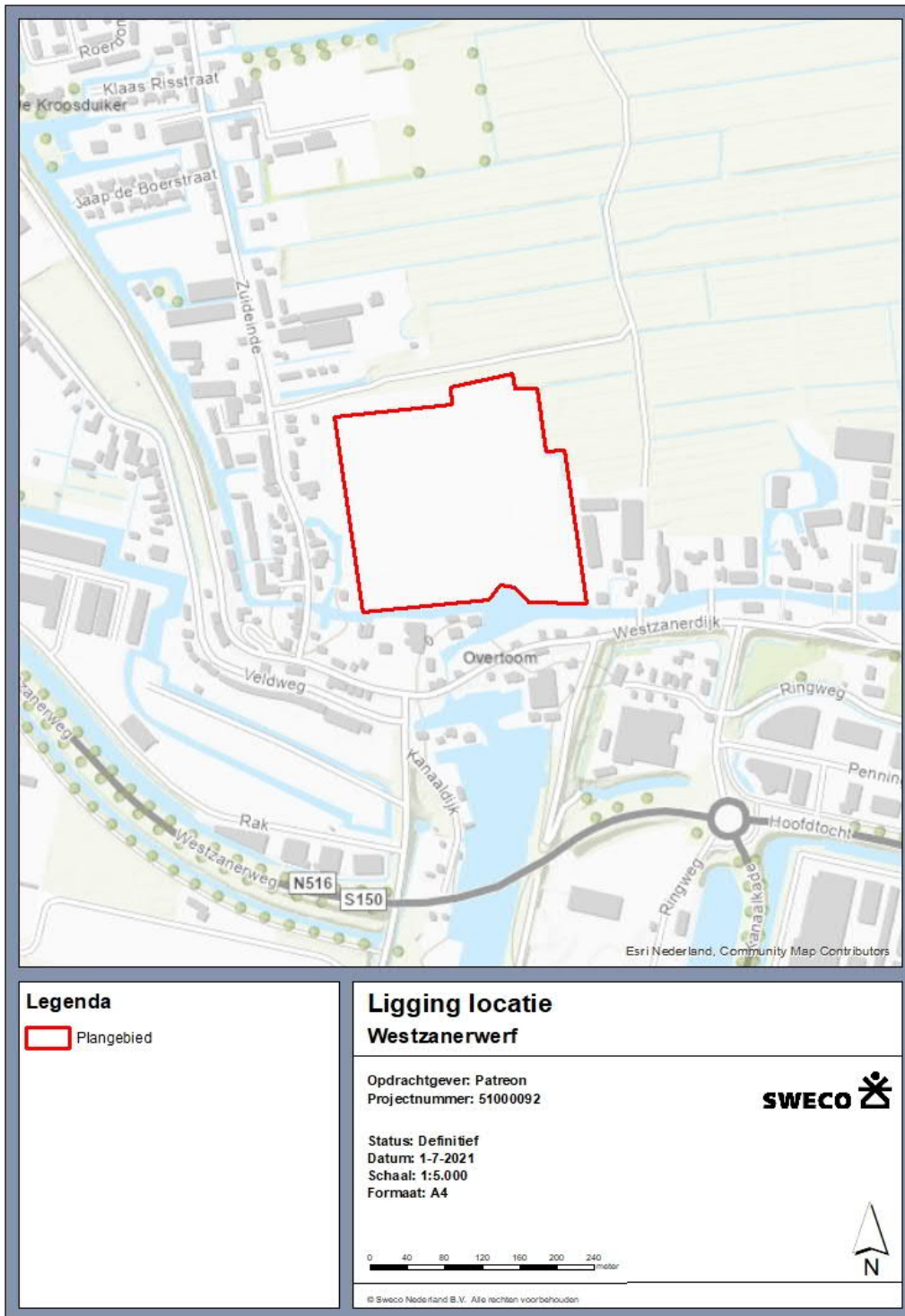
Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden
 - Soorten
 - Houtopstanden
- Provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - Gebieden buiten het NNN zoals habitat voor weidevogels en ganzenfoerageergebieden.
- Gemeentelijk beleid

Het verkennend onderzoek is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen. In dit verkennend onderzoek heeft toetsing plaatsgevonden op beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders.

1.3 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen in Westzaan, provincie Noord-Holland (Figuur 1). Het terrein bevindt zich tussen de Zuideinde en de Overtoom te Westzaan in de gemeente Zaanstad. Aan de noord- en oostzijde wordt het plangebied begrensd door een polder. Ten zuiden van het plangebied is een watergang gelegen. Aan de westkant van het plangebied zijn meerdere woningen gelegen (Figuur 1).

Figuur 1. Topografische ligging plangebied (rood omcirkeld).

1.4 Voorgenomen activiteiten

Om de nieuwe woningen te realiseren zullen verscheidene werkzaamheden gaan plaatsvinden binnen het plangebied. Het terrein ligt al enkele jaren braak en grote delen zijn begroeid met ruigtevegetatie en rietvelden. Het terrein zal bouwrijp worden gemaakt, waarbij de begroeiing en andere ongewenste elementen zullen worden verwijderd. De grond zal worden opgehoogd, zodat uiteindelijk de 189 woningen gerealiseerd kunnen worden.

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb), en een vergunningplicht voor projecten die significant negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Toetsing van effecten van stikstofdepositie gaat daarom weer volgens de in voorgaande alinea beschreven procedure. De provinciale beleidsregels stikstof geven hier een nadere inhoudelijke invulling aan.

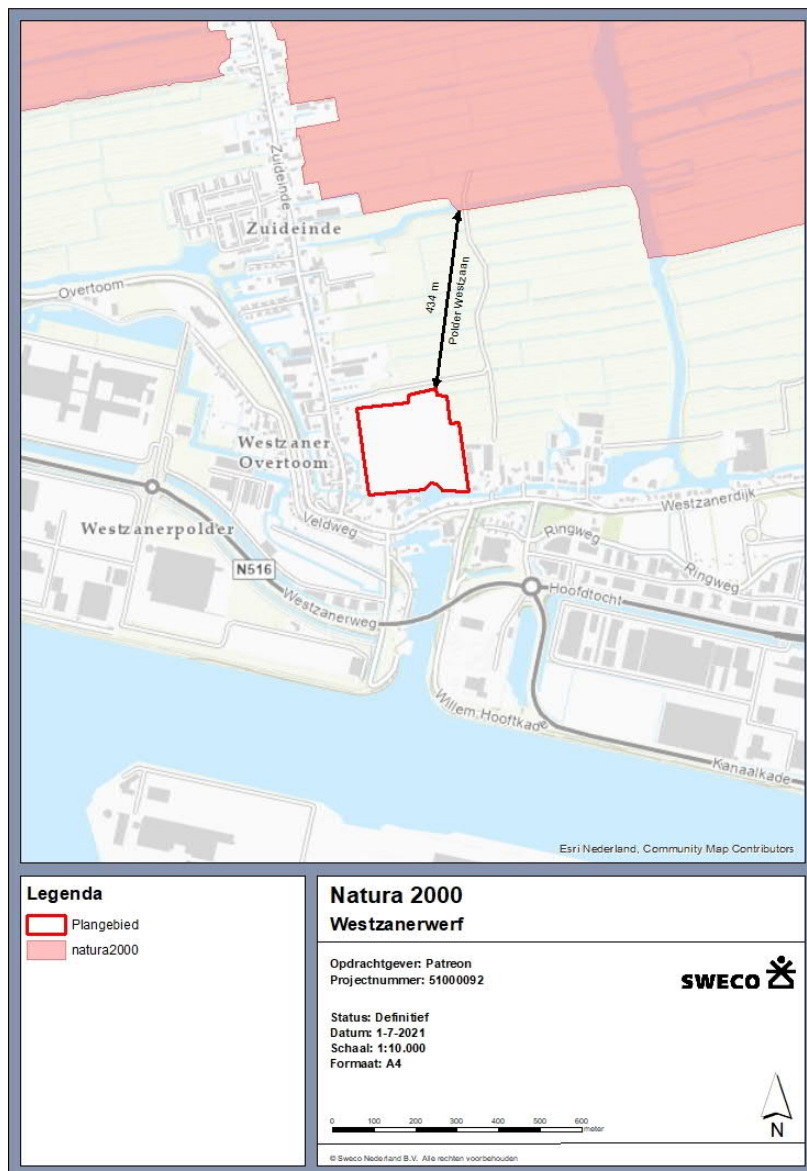
In de navolgende paragrafen is verkend of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden op basis van de ligging van het plangebied en reikwijdte van effecten. Indien op basis van deze verkenning effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn volgt passende beoordeling.
- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten volgt ADC-toets.

- ADC-toets: Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' op een afstand van circa 435 meter ten noorden van het plangebied is gelegen (Figuur 4). Daarnaast bevindt het Natura 2000-gebied 'Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske' zich op ongeveer 4,8 kilometer ten noordoosten van het plangebied. Tevens liggen de Natura 2000-gebieden 'Kennemerland-Zuid' en 'Noordhollands Duinreservaat' op respectievelijk 10 kilometer en 13 kilometer afstand ten westen van het plangebied.

Figuur 2. Ligging plangebied (rood omcirkeld) t.o.v. dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ongeveer 435 meter van het plangebied. Gelet op de (grote) afstand van het plangebied tot aan de Natura 2000-gebieden zullen indirecte effecten van de werkzaamheden zoals geluid, licht, verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring geen effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. De externe werking van deze factoren reikt enkele honderden meters ver. De effecten van heien kunnen echter over een langere afstand effect hebben. Dit kan in het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied beperkte effecten hebben op soorten die hier gevoelig voor zijn zoals de bittervoorn en de kleine modderkruiper. Echter kunnen deze soorten zich verplaatsen binnen Polder Westzaan om zo geen schadelijke effecten te ervaren van de werkzaamheden. Een significante verstoring op de bittervoorn en kleine modderkruiper wordt dan ook uitgesloten.

De uitvoering van de werkzaamheden zullen mogelijk gepaard gaan met stikstofemissie. Deze emissie kan zich verplaatsen over grote afstand en zodoende resulteren in stikstofdeposities in Natura 2000-gebieden. Het Natura 2000-gebied Polder Westzaan bevat stikstofgevoelige habitats zoals overgangs- en trilvenen (H7140B) en vochtige heiden (H4010). Ook de verder gelegen Natura 2000-gebieden Noordhollands Duinreservaat en Kennemerland-Zuid bevatten stikstofgevoelige habitats. Effecten door een al dan niet tijdelijke of permanente toename aan stikstofdepositie is niet op voorhand uit te sluiten.

2.4 Conclusie analyse van mogelijke effecten

Uit de analyse blijkt dat er mogelijke effecten van stikstofdepositie kunnen optreden op Natura 2000-gebieden als gevolg van het voorgenomen plan. De werkzaamheden kunnen gepaard gaan met de emissie van stikstof. Deze emissie kan optreden tijdens zowel de aanlegfase als de gebruiksfase. De Wet stikstofreductie en natuurverbetering voorziet per 1 juli 2021 in een partiële vrijstelling van de vergunningplicht voor stikstofemissies afkomstig van bouw- en sloopwerkzaamheden. De aanlegfase kan vanaf die datum buiten beschouwen gelaten worden voor de beoordeling van de vergunningplicht.

De vrijstelling geldt alleen voor tijdelijke stikstofemissies en niet voor structurele stikstofemissies in de gebruiksfase van het bouwwerk of werk, als gevolg van bijvoorbeeld bewoning, gebruik van een gebouw, of verkeer dat over een weg rijdt. Een AERIUS-berekening is nodig om de stikstofdepositie tijdens de gebruiksfase vast te stellen. Afhankelijk van de resultaten zal mogelijk het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming benodigd zijn.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn*- en *Habitatrichtlijn*soorten geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk

mogen worden gedood of verwond. In gebruik zijnde nesten van vogels zijn te allen tijde beschermd gedurende het broedseizoen.

Van een aantal vogelsoorten geniet de vaste rust- en verblijfplaats een aanvullende jaarronde bescherming. Deze soorten worden genoemd in een beleidsdocument dat onder de Flora- en faunawet is opgesteld¹. Ook onder Wet natuurbescherming is deze lijst van kracht, maar provincies hebben de mogelijkheid deze aan te passen. Voor provincie Zuid-Holland geldt de reguliere landelijke lijst. Soorten waarvan de nesten altijd jaarrond beschermd zijn, zijn de volgende: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Van een aantal andere soorten zijn de nesten enkel beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Met artikel 3.10 van deze wet wordt het mogelijk gemaakt om die bescherming op te heffen om redenen die onder meer verband houden met ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of verband houden met onder meer het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, drinkwaterleidingen en infiltratiekanalen ten behoeve van drinkwaterproductie, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer. Met artikel 4.9 van de verordening wordt een dergelijke vrijstelling gegeven (Omgevingsverordening NH2020 (2020). De diersoorten waarop de vrijstelling ten behoeve van ruimtelijke ingrepen ziet, worden genoemd in tabel 1.

Tabel 1. *Vrijgestelde soorten in Noord-Holland (Provincie Noord-Holland 2016)*

Zoogdieren	Vos
Aardmuis	Woelrat
Bosmuis	
Dwergmuis	<i>Amfibieën</i>
Dwergspitsmuis	Bruine kikker
Egel	Gewone pad
Gewone bosspitsmuis	Kleine watersalamander
Haas	Meerkikker
Huisspitsmuis	
Ondergrondse woelmuis	
Ree	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	

¹ Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep (Dienst Regelingen, brief 26 augustus 2009, kenmerk ffw2009.corr.046) te downloaden van de website van het Ministerie van EL&I.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de wet geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming. Er is dan geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig.

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna.

Zorgplicht (artikel 1.11)

- lid 1) Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - onderdeel a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - onderdeel b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - onderdeel c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- lid 3) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) periode 2016-2021.
- NDFF verspreidingsatlas.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 1 juli 2021 door een deskundig ecooloog van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze

analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in kader van Wet natuurbescherming van toepassing is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.3 Voorkomende ecotopen

Het plangebied 'Westzanerwerf' is gelegen tussen de Zuideinde en de Overtoom te Westzaan. Het terrein heeft een oppervlakte van circa 6 hectare en omvat een braakliggend terrein met een grote berg bestaande uit zand en grind. Het gebied bestaat uit voornamelijk ruigte en is begroeid met wilg, esdoorn, eik en grote bramenstruiken. Het lager gelegen gedeelte van het gebied is voornamelijk begroeid met riet. Op enkele plekken is achtergelaten vuil te vinden zoals autobanden, pallets en houten planken. In autosporen en andere lager gelegen delen zijn waterplassen aanwezig (Figuur 5).

Figuur 3. Impressie plangebied.

3.4 Vogels

Uit de gegevens van de NDFF (2016-2021) blijkt dat in en/of in de omgeving van het plangebied vogelsoorten zijn waargenomen met jaarrond beschermde nesten. We treffen in de omgeving waarnemingen aan van de buizerd, gierzwaluw, huismus, kerkuil, ooievaar, slechtvalk, sperwer. Door de afwezigheid van bebouwing of geschikte bomen, kan de aanwezigheid van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten. De gegevens van de NDFF tonen geen waarnemingen van jaarrond beschermde nesten. Deze zijn tijdens het veldbezoek niet in de omgeving van het plangebied waargenomen.

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten waargenomen: boerenzwaluw, fazant, grutto, kleine karekiet, merel, zwarte kraai. Een zingend paar kleine karekieten is waargenomen wat duidt op een nestlocatie in de directe omgeving. Daarnaast is het plangebied door de aanwezigheid van de ruigte, het struweel en de bramenstruiken potentieel geschikt voor broedende vogels zoals merel, vink, roodborst en houtduif (Figuur 4).

Figuur 4. Ruigte binnen plangebied geschikt voor broedende vogels

Alle inheemse vogels zijn als Vogelrichtlijnsoort beschermd conform artikel 3.1 Wet natuurbescherming. Vogels zijn altijd gedurende het broedseizoen beschermd. Het verstoren of vernielen van nesten is een overtreding op Wnb artikel 3.1 lid 2. Verstoring van vogels treedt op wanneer er werkzaamheden uitgevoerd worden binnen de verstoringsafstand van broedende vogels. Daarom wordt aangeraden om de werkzaamheden plaats te laten vinden buiten het broedseizoen. De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus. Indien de werkzaamheden niet buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd, moet een deskundig persoon een controle doen op de aanwezigheid van broedende vogels.

3.5 Planten

In de omgeving en binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten bekend (NDFF 2016-2021). De planten die zijn waargenomen binnen het plangebied zijn voornamelijk soorten die duiden op een stikstofrijke bodem zoals bramenstruiken, bezemkruiskruid, sint janskruid, gewone rolklaver, heermoes en wilgenroosje. Beschermde plantensoorten eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals duinen, heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijk habitat. De aanwezigheid van beschermde plantensoorten binnen

het plangebied wordt daarom uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde planten is niet noodzakelijk. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

3.6 Vleermuizen

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat er meerdere vleermuissoorten binnen en in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Het betreft hier de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten strikt beschermd conform bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb). Daarnaast zijn bij vleermuizen ook de rust- en voortplantingsplaatsen en voor de functionaliteit daarvan essentiële onderdelen, zoals foerageergebied en vliegroutes, beschermd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn onder te verdelen in boombewoners en gebouwbewoners. Soorten zoals de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de watervleermuis maken gebruik van holtes en spleten in bomen als verblijfplaats en worden soms achter loshangend schors aangetroffen. Andere soorten zoals de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger worden uitsluitend in gebouwen aangetroffen. Hier bevinden de verblijfplaatsen zich voornamelijk op zolders, onder dakpannen, in spouwmuren en achter houten betimmering. Binnen het plangebied zijn geen bebouwing en geen geschikte bomen aanwezig welke potentieel geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Aanvullend onderzoek naar vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen is niet noodzakelijk. Een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

Foerageergebieden

Vleermuizen jagen in zeer uiteenlopende biotopen; hoog boven in de lucht, boven open water, langs heggen en lanen, maar ook in dichte vegetatie. Voorbeelden van foerageergebieden zijn bossen, parken, tuinen, plassen, sloten en halfopen of open grasland. Vleermuizen jagen bij voorkeur op beschutte plekken waar insecten makkelijk te vangen zijn. De plaats waar vleermuizen jagen is soort specifiek. Zo jaagt de gewone dwergvleermuis voornamelijk tussen boomkruinen, kleine open plekken en rondom lantaarnpalen en jaagt de laatvlieger liever in open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen (BIJ12, 2017). Het plangebied vormt potentieel geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Echter zijn er in de directe omgeving betere (grotere) gebieden aanwezig in de vorm van beschut halfopen grasland. Aanvullend onderzoek naar foerageergebieden is niet nodig. Een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Vliegroutes

De foerageergebieden van vleermuizen kunnen op kilometers afstand van de verblijfplaats liggen. Vleermuizen maken gebruik van vaste vliegroutes tussen de verblijfplaats en het foerageergebied. Als een vleermuis op zo'n vliegroute plekken tegenkomt waar veel insecten zijn, zal hij deze route tevens gebruiken om te jagen. De meeste vliegroutes liggen langs lijnvormige landschapselementen zoals lanen, heggen, bomenrijen en watergangen. De watergang welke parallel is gelegen aan de Overtoom is een lijnvormig element welke dienst zou kunnen doen als vliegroute. De lijnvormige structuur van deze watergang zal door de werkzaamheden niet veranderen. Wel kunnen werkzaamheden langs deze watergang, waarbij gebruik wordt gemaakt van verlichting, vleermuizen storen (overtreding op artikel 3.5, lid 2). Ook een blijvende toename aan verlichting – door de realisatie van de woningen – langs de vliegroutes kan een negatief effect hebben. Aanvullend onderzoek

naar vliegroutes is nodig. Mogelijk is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is noodzakelijk.

Daarnaast wordt met betrekking tot de werkzaamheden binnen het gehele plangebied, aangeraden om het gebruik van verlichting zoveel mogelijk te beperken of om maatregelen te nemen om verstoring door verlichting zoveel mogelijk te voorkomen tijdens de actieve periode van vleermuizen. Deze periode valt tussen april en oktober van zonsondergang tot zonsopgang. Om ook lichthinder tijdens de gebruiksfase te voorkomen wordt het toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting (zoals bijvoorbeeld het toepassen van amberkleurige, UV-vrije ledverlichting) aan de nieuwe bebouwing aangeraden waarbij de human-bat response ratio groter is dan 40. Bij deze ratio kunnen mensen voldoende waarnemen maar worden vleermuizen niet beïnvloed. Indien tijdens de aanlegfase en gebruiksfase aan deze maatregelen wordt voldoen is aanvullend onderzoek naar vliegroutes of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet nodig.

3.7 Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF (2016 - 2021) blijkt dat de hermelijn in de omgeving van het plangebied is waargenomen. Het plangebied vormt geschikt habitat voor de Hermelijn. Daarnaast is het plangebied ook geschikt voor de bunzing. Daarnaast vormt het plangebied geschikt leefgebied voor vrijgestelde soorten zoals de egel, haas, veldmuis, dwergmuis en bosmuis.

Hermelijn

De hermelijn heeft zijn hol meestal in een oud mollennest of konijnenhol waarbij hij regelmatig gebruikt maakt van holen van andere dieren. Om toegang tot een hol te krijgen is een ingang van vijf centimeter nodig. De hermelijn verplaatst zich langs lijnvormige elementen die dekking geven zoals heggen, muurtjes of oeverlijnen. Hermelijnen komen vooral voor in kleinschalige, rommelige, landschappen (Zoogdiervereniging, 2021). In verband met de aanwezigheid van geschikt habitat (kleinschalig landschap en voldoende beschutting) is de aanwezigheid van de hermelijn niet uit te sluiten.

Bunzing

De bunzing is een donkerbruine marterachtige met witte flanken. De bunzing komt voor in verschillende landschapstypen, maar heeft de voorkeur naar kleinschalig landschap in de buurt van water met voldoende schuilmogelijkheden. Dit kunnen droge sloten zijn in weidegebieden, maar ook houtwallen, heggen en bosranden. De bunzing kan zich verschuilen in oude holen van konijnen en vossen, maar ook in houtstappels, takkenhopen, steenhopen en holle bomen. In de winter verblijft de bunzing op warmere locaties zoals onder hooibalen bij boerderijen (Zoogdiervereniging, 2021). In verband met de aanwezigheid van geschikt habitat (kleinschalig landschap en voldoende beschutting) is de aanwezigheid van de bunzing niet uit te sluiten.

Figuur 5. Geschikt habitat voor marterachtigen.

De aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten zoals de hermelijn en de bunzing binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten vanwege de aanwezigheid van geschikt habitat. Uit het veldbezoek blijkt dat er voor beschermde (en onbeschermde) zoogdieren geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn. Er zijn dichte struiken, takkenhopen of andere wegkruipplekken. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde zoogdieren is noodzakelijk. Ook een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming mogelijk nodig.

Wel blijft voor alle soorten, beschermde en niet beschermde, de zorgplicht van kracht. Zorgvuldig handelen kan het opzettelijk verontrusten en doden van zoogdiersoorten voorkomen of beperken. Het gehele plangebied is geschikt voor algemeen voorkomende zoals de egel, dwergmuis, veldmuis, bosmuis en haas. Volgens het beleid van de provincie Noord-Holland dienen vrijgestelde soorten die binnen het plangebied aanwezig zijn of worden verwacht, voorafgaand aan de werkzaamheden bij het bevoegd gezag - de omgevingsdienst Noord-Holland Noord - digitaal te worden gemeld; zie het meldingsformulier vrijgestelde soorten, https://www.odnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming/Meldingsformulier_vrijgestelde_soorten.

3.8 Amfibieën en reptielen

Uit gegevens van de NDFF (2016-2021) blijkt dat de rugstreeppad in de omgeving van het plangebied is waargenomen. Daarnaast is het plangebied geschikt voor vrijgestelde amfibiesoorten zoals de meerkikker, gewonde pad en de bruine kikker.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een echte pioniersoort en komt vooral voor op terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen aangebrachte dynamiek. Bouwterreinen, zand- en kleiafgravingen, bouwterreinen en (rivier)duinen vormen een geschikt landbiotoop. Daarnaast komt de soort voor in agrarisch gebied en in pas geschoonde sloten en andere wateren in grasland- en akkergebieden. De rugstreeppad kan afstanden tot wel circa 5 kilometer afleggen op zoek naar geschikt leefgebied en kan zodoende snel nieuwe gebieden ontdekken en koloniseren. De soort overwintert in vergraafbare bodems. De overwinteringslocaties bevinden zich in muizenholletjes en onder stronken en puin. Tussen half april en mei trekt de soort naar voortplantingswater, waaraan deze weinig eisen stelt.

Het voortplantingswater kenmerken zich over het algemeen als (tijdelijk aanwezige) ondiepere, meestal vegetatie loze, wateren. Regenplassen, ondergelopen graslanden, en volgelopen sporen van zware voertuigen vormen ideaal voortplantingswater (BIJ12, Kennisdocument rugstreeppad).

Tijdens het veldbezoek bleek het plangebied niet te beschikken over geschikt habitat voor de rugstreeppad. Het gebied is ruig begroeid met bramenstruiken en wilgen en op de natte delen staat hoog riet. De werkzaamheden kunnen echter tot gevolg hebben dat het gebied door de aanwezigheid van open zand en plasvorming wel geschikt is voor de rugstreeppad. Het is daarom van belang om het werkgebied voorafgaand aan de werkzaamheden ontoegankelijk te maken voor de rugstreeppad. Er kan worden voorkomen dat rugstreeppadden de werklocatie gaan bevolken door het gebied waar de werkzaamheden plaats gaan vinden uit te rasteren. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog, welke minimaal 10 centimeter is ingegraven in de grond. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken, moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijden kunnen vervullen.

Wanneer tijdens de werkzaamheden toch een rugstreeppad binnen het projectgebied wordt waargenomen, dienen de werkzaamheden per direct gestaakt te worden en dient de rugstreeppad het gebied op eigen kracht te verlaten. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek en het aanvragen van een ontheffing zal in dat geval benodigd zijn.

Voor vrijgestelde soorten die binnen het gebied kunnen voorkomen zoals de meerkikker, gewonde pad en de bruine kikker geldt de zorgplicht. Volgens het beleid van de provincie Noord-Holland dienen vrijgestelde soorten die binnen het plangebied aanwezig zijn of worden verwacht, voorafgaand aan de werkzaamheden bij het bevoegd gezag - de omgevingsdienst Noord-Holland Noord - digitaal te worden gemeld; zie het meldingsformulier vrijgestelde soorten, https://www.odnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming/Meldingsformulier_vrijgestelde_soorten).

3.9 Vissen

Uit gegevens van de NDFF (2016-2021) blijkt dat er geen beschermde soorten in en/of in de omgeving van het plangebied voorkomen. De sloot welke aan de oostkant het plangebied begrensd vormt door de afwezigheid van o.a. een kiezelrijke bodem met stromend, zuurstofrijk of plantenrijk water, geen geschikt habitat voor beschermde vissoorten. Nader onderzoek naar beschermde soorten is niet noodzakelijk. Een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

3.10 Ongewervelden

Volgens gegevens van de NDFF (2016-2021) komen de in en in de omgeving van het plangebied geen beschermde ongewervelden voor. Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitattypen die voorkomen in bijvoorbeeld duinen, heiden of venen. Binnen het plantgebied is geen sprake van een dergelijke leefomgeving en de juiste leefomstandigheden voor beschermde soorten. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied. Nader onderzoek naar beschermde soorten is niet noodzakelijk. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

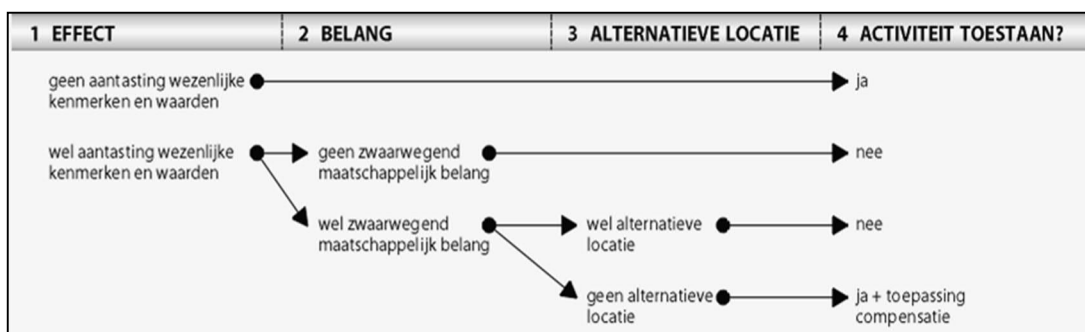
- Provinciaal beleid
 - o Natuurnetwerk Nederland (NNN).
 - o Gebieden buiten het NNN (zoals ganzenfoeragegebied en habitat voor weidevogels).
- Gemeentelijk beleid.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor de provincie Noord-Holland is vastgelegd in Artikel 6.43 van de Omgevingsverordening NH2020 (2020).

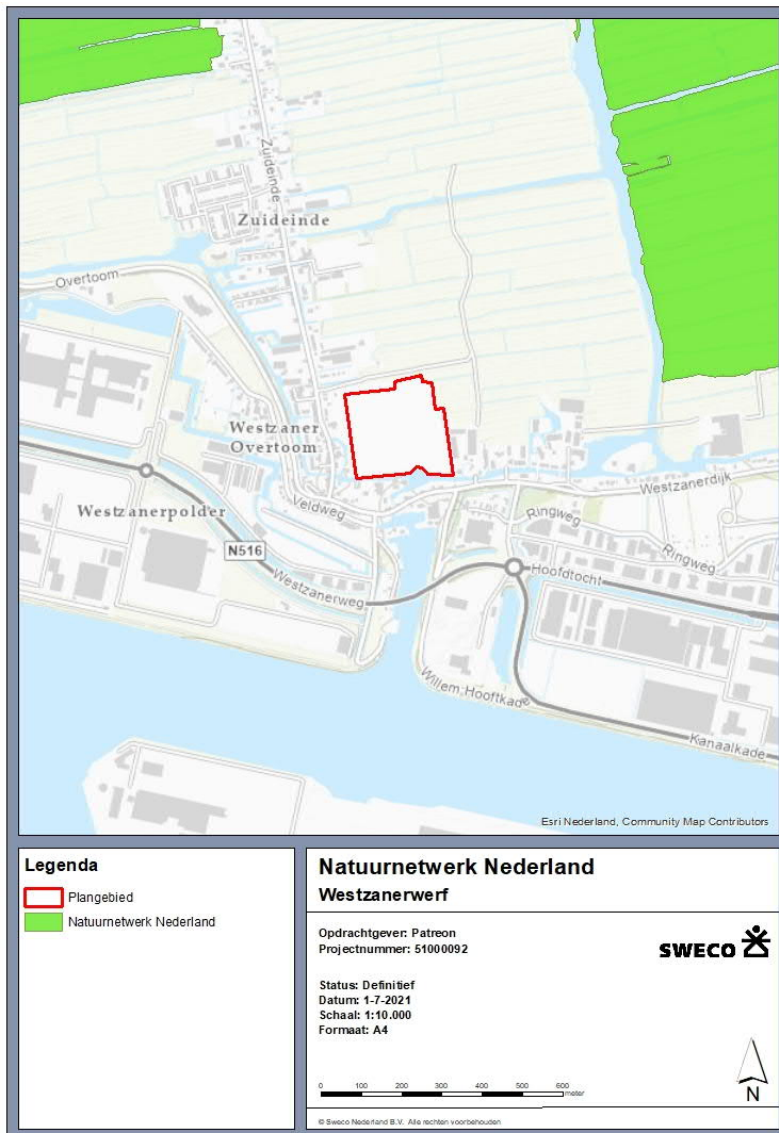
De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In de provincie Noord-Holland is de externe werking van het NNN niet van toepassing. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Figuur 6. Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie

Voor de inventarisatie van NNN-gebieden is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van de provincie Noord-Holland. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde NNN-gebied gelegen is op ongeveer 450 meter ten oosten van het plangebied ‘Polder Westzaan, Noorderveen en Zuiderpolder’ (Figuur 7).

Figuur 7. Ligging plangebied t.o.v. NNN-gebieden (aangegeven in groen).

Analyse en toetsing effecten

Het plangebied is niet gelegen in een NNN-gebied. Effecten op NNN-gebieden zijn, gelet op de ligging buiten een NNN-gebied en vanwege de uitsluiting door externe werking, voor het voorgenomen plan uitgesloten. Het uitvoeren van een nee, tenzij-toets is niet noodzakelijk.

4.3 Gebieden buiten het NNN

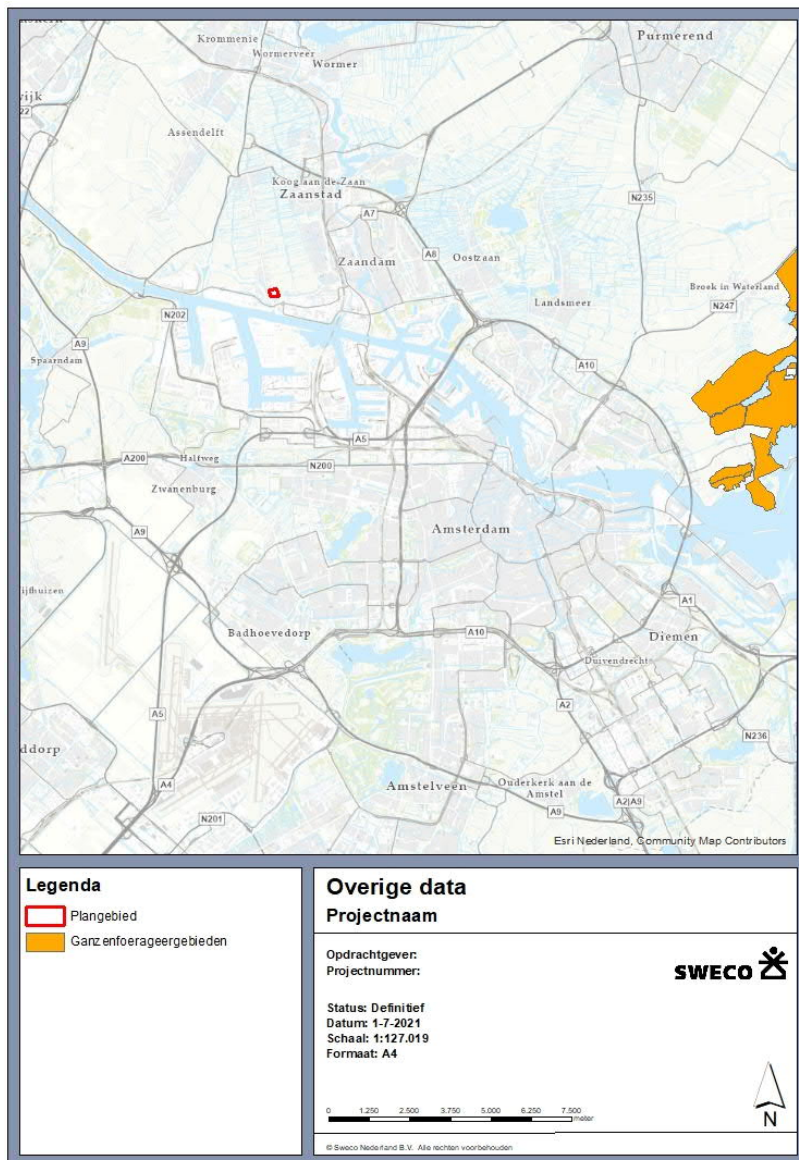
4.3.1 Ganzenfoerageergebied

Toetsingskader

Ganzenfoerageergebieden worden via de provinciale ruimtelijke verordening beschermd. Bestemmingsplannen welke negatieve effecten teweeg zullen brengen op het ganzenfoerageergebieden zijn niet toegestaan, tenzij er geen aanvaardbare alternatief aanwezig of en een groot openbaar belang wordt ingediend.

Inventarisatie

Voor de inventarisatie van het ganzenfoeragegebied is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van de provincie Noord-Holland. Het dichtstbijzijnde ganzenfoeragegebied bevindt zich op een afstand van circa 17 km ten oosten van het plangebied. De geplande werkzaamheden zullen vanwege deze afstand geen effecten hebben op dit beschermde gebied.

Figuur 8. Ligging plangebied t.o.v. dichtstbijzijnde ganzenfoeragegebied (in oranje).

Analyse en toetsing effecten

Het plangebied is niet gelegen in een ganzenfoeragegebied. Effecten op ganzenfoeragegebieden kunnen, gelet op de ligging buiten een het ganzenfoeragegebied en uitsluiting door externe werking, voor het voorgenomen plan worden uitgesloten. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

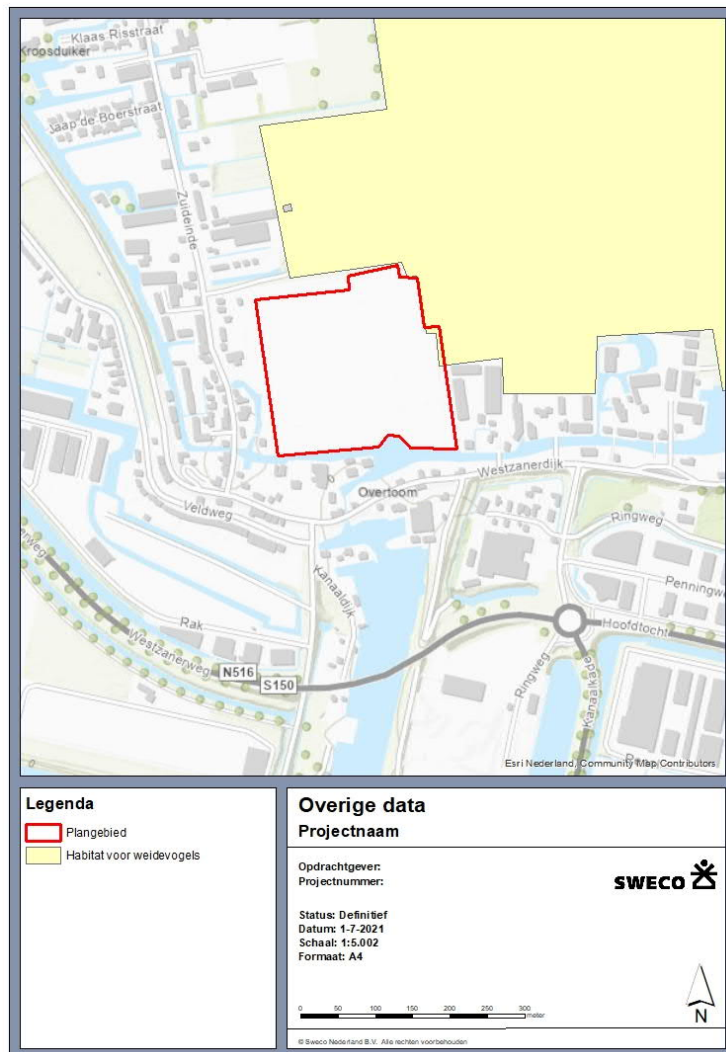
4.3.2 Habitat voor weidevogels

Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van gebieden buiten het NNN (Bijzonder provinciaal landschap) is geregeld via het bestemmingsplan. Habitat voor weidevogels voor de provincie Noord-Holland is vastgelegd in Artikel 6.46 van de Omgevingsverordening NH2020 (2020). Bestemmingsplannen welke negatieve effecten teweeg zullen brengen op het habitat voor weidevogels zijn niet toegestaan, tenzij er geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is en/of een groot openbaar belang wordt ingediend.

Inventarisatie

Voor de inventarisatie van een gebied behorend tot een habitat voor weidevogels is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van de provincie Noord-Holland. Het dichtstbijzijnde habitat voor weidevogels is direct aan het plangebied gelegen. De geplande werkzaamheden zullen vanwege deze korte afstand mogelijk effecten hebben op dit beschermde gebied.

Figuur 9. Ligging plangebied t.o.v. dichtstbijzijnde weidevogelgebied (in geel).

Analyse en toetsing effecten

Het plangebied is direct gelegen naar een gebied behorend tot een habitat voor weidevogels (Bijzonder Provinciaal Landschap). Het plan kan de kernwaarden van het gebied 'Westzaan en omgeving' aantasten. Bijna heel het BPL Westzaan en omgeving is een geschikt habitat voor weidevogels. Samen met het extensieve agrarisch gebruik, voldoende openheid rond de kerngebieden en de stilte (beperkte verstoring) biedt dit een ideale broedgelegenheid voor weidevogels. De verstoringssafstand van gebouwen bedraagt ongeveer 175 meter (Kleijn et al., 2008). Echter ligt het BPL redelijk dicht bij stedelijk gebied. Om de effecten op de kernkwaliteiten van dit BPL te kunnen bepalen, is het nodig om in kaart te brengen hoe het BPL dat grenst aan het plangebied gebruikt wordt als broedgebied voor akker- en weidevogels. Het uitvoeren van een Nee, tenzij-toets is noodzakelijk, waar het broedvogelonderzoek een onderdeel van is. Effecten op een habitat voor weidevogels kunnen voor het voorgenomen plan niet worden uitgesloten. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek is noodzakelijk. Het uitvoeren van broedvogelmonitoring van weide- en akkervogels (BMP-W) omvat 5 bezoeken binnen de periode april-juni.

4.4 Gemeentelijk beleid

Toetsingskader

De Gemeente Zaanstad heeft het bevorderen de biodiversiteit als ambitie en houdt hier in de openbare ruimte rekening mee. Naar aanleiding van een motie van Groen Links binnen de gemeente Zaanstad, waarin het "Monitoren van Biodiversiteit" als speerpunt staat vermeld, heeft Wageningen Environment Research (WENR) voor de gemeente Zaanstad onderzocht hoe de biodiversiteit binnen de gemeentegrenzen kan worden gemeten en gevolgd. Deze bevindingen zijn eerder verschenen in het rapport "Meetnet Biodiversiteit Zaanstad" (Ottburg et al. 2018). De ambities en doelen van de gemeente staan uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda Groen- en Waterplan Zaanstad (2019). De Gemeente Zaanstad adviseert natuurinclusieve maatregelen te nemen zodat er wordt bijgedragen aan de lokale biodiversiteit en natuurwaarden. Voorbeelden hiervan zijn groene gevels en daken, verduistering van lichtbronnen voor nachtdieren en ingemetselde nestkasten voor vleermuizen en vogels.

Kansen voor Biodiversiteit

Wereldwijd staat de biodiversiteit sterk onder druk. Om de afname van biodiversiteit niet alleen te stoppen maar tevens te verhogen, zal Sweco zich extra inspannen om de biodiversiteit te bevorderen. U mag van ons dan ook een proactieve houding op het gebied van biodiversiteit verwachten. Als wij kansen zien voor biodiversiteit, zullen wij u als opdrachtgever, daar op wijzen en adviseren hoe deze kansen benut kunnen worden.

Een hoge biodiversiteit zorgt voor meer leven in de wijk, dit gaat vaak samen met de juiste toepassing van meer groen. Dit heeft voor mensen en dieren meerdere voordelen. Zo heeft wetenschappelijk onderzoek aangetoond dat mensen zich veiliger op straat voelen in een groene omgeving. Ook komen uitingen van agressie minder vaak voor in groenere buurten en is groen goed voor de gezondheid. Er is aangetoond dat mensen 'mentaal herstellen' in een groene omgeving. Groen biedt daarnaast een mogelijkheid even te ontspannen aan stress of de drukte van de stad. Groene gebouwen hebben een positieve invloed op de beleving van de stedelijke leefomgeving. Mensen bekommeren zich en/of voelen zich betrokken bij groen in hun directe omgeving. Het bieden van een thuis voor diersoorten kan dit gevoel versterken. Daarnaast heeft het groen ook een educatieve functie, een groene omgeving kan helpen om het concentratievermogen te vergroten en creativiteit te stimuleren.

In hedendaagse ontwerpen van nieuwe gebouwen zijn geen of nauwelijks verblijfsmogelijkheden aanwezig voor diersoorten die afhankelijk zijn van bebouwing, zoals vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen. Deze soorten hebben hun rust- en voortplantingsplaatsen in spouwmuren, spleten, kieren of onder dakpannen. Voor deze soorten is het inbouwen van faunavoorzieningen in de nieuwbouw heel goed mogelijk. Deze kunnen worden toegepast zonder concessies te doen aan het uiterlijk of de kwaliteit van het gebouw of het comfort van de gebruikers. De faunavoorzieningen zijn namelijk geheel ingekaderd, zodat de dieren nergens anders dan op de

toegewezen plekken kunnen komen en er geen overlast zal zijn. Naast maatregelen voor dieren zijn er ook mogelijkheden voor beplanting, zoals een groene gevel of een groen dak.

Een nadere uitwerking van een geschikt ontwerp kan, in samenspraak met een deskundig ecooloog van Sweco Nederland B.V., opgesteld worden.

5 Conclusies

5.1 Wet natuurbescherming

Natura 2000-gebieden

Er liggen meerdere Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied, namelijk 'Polder Westzaan' op een afstand van circa 435 meter. Daarnaast ligt 'Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske' op ongeveer 4,8 kilometer, 'Kennemerland-Zuid' op 10 kilometer en het 'Noordhollands Duinreservaat' op 13 kilometer afstand van het plangebied.

De werkzaamheden in het plangebied resulteren niet in een oppervlakteverlies, verontreiniging of verdroging van deze Natura 2000-gebieden. Gelet op de (grote) afstand van het plangebied tot aan de Natura 2000-gebieden zullen indirecte effecten van de werkzaamheden zoals geluid, licht, verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring geen effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. Een significante verstoring op de bittervoorn en kleine modderkruiper wordt uitgesloten.

Werkzaamheden kunnen gepaard gaan met de emissie van stikstof. De Wet stikstofreductie en natuurverbetering voorziet per 1 juli 2021 in een partiële vrijstelling van de vergunningplicht voor stikstofemissies afkomstig van bouw- en sloopwerkzaamheden. De aanlegfase kan vanaf die datum buiten beschouwen gelaten worden voor de beoordeling van de vergunningplicht. Een AERIUS-berekening is nodig om de stikstofdepositie tijdens de gebruiksfase vast te stellen. Afhankelijk van de resultaten, zal mogelijk een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming moeten worden aangevraagd.

Soortenbescherming

Broedvogels

De ruigte binnen het plangebied is potentieel geschikt voor broedende vogels. Alle inheemse vogels zijn als Vogelrichtlijnsoort beschermd conform artikel 3.1 Wet natuurbescherming. Vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd. Het verstoren of vernielen van nesten is een overtreding op Wnb artikel 3.1 lid 2. Verstoring van vogels treedt op wanneer er werkzaamheden uitgevoerd worden binnen de verstoringafstand van broedende vogels. Daarom wordt aangeraden om de werkzaamheden plaats te laten vinden buiten het broedseizoen. De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus.

Vleermuizen

Aanvullend onderzoek naar vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen is door het ontbreken van bebouwing en geschikte bomen niet nodig. Aanvullend onderzoek naar foerageergebieden is niet nodig. Wel kunnen werkzaamheden langs de watergang parallel aan de Overtoom, waarbij gebruik wordt gemaakt van verlichting, vleermuizen storen (overtreding op artikel 3.5, lid 2). Ook een blijvende toename aan verlichting langs de vliegroutes kan een negatief effect hebben. Aanvullend onderzoek naar vliegroutes is nodig. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is mogelijk nodig.

Er wordt aangeraden om tijdens de werkzaamheden het gebruik van verlichting zoveel mogelijk te beperken of om maatregelen te nemen om verstoring door verlichting zoveel mogelijk te voorkomen tijdens de actieve periode van vleermuizen. Deze periode valt tussen april en oktober van zonsondergang tot zonsopgang. Het gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting (zoals bijvoorbeeld het toepassen van amberkleurige verlichting) wordt aangeraden.

Zoogdieren

De aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten zoals de hermelijn en de bunzing binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten vanwege de aanwezigheid van geschikt habitat. Uit het veldbezoek blijkt dat er voor beschermde (en onbeschermde) zoogdieren geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn. Er zijn dichte struiken, takkenhopen of andere wegkruipplekken. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde zoogdieren is noodzakelijk. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming mogelijk nodig.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek bleek het plangebied niet te beschikken over geschikt habitat voor de rugstreeppad. Er kan worden voorkomen dat rugstreeppadden de werklocatie gaan bevolken door het gebied waar de werkzaamheden plaats gaan vinden uit te rasteren. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog, welke minimaal 10 centimeter is ingegraven in de grond. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken, moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijden kunnen vervullen. Wanneer tijdens de werkzaamheden toch een rugstreeppad binnen het projectgebied wordt waargenomen, dienen de werkzaamheden per direct gestaakt te worden en dient de rugstreeppad het gebied op eigen kracht te verlaten. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek en het aanvragen van een ontheffing zal in dat geval benodigd zijn.

Overige soorten

De aanwezigheid van beschermde planten, reptielen, vissen en ongewervelden is vanwege het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten.

Zorgplicht

Ten slotte geldt de zorgplicht voor alle (ook de onbeschermde) plant- en diersoorten. De zorgplicht houdt in dat de werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk worden nagelaten of maatregelen worden genomen om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen. Een manier om aan de zorgplicht te voldoen is om in verband met verstoring van aanwezige dieren de werkzaamheden zoveel mogelijk overdag uit te voeren. Daarnaast wordt ook aangeraden om de werkzaamheden langzaam vanaf één kant op te starten om dieren de gelegenheid te geven het plangebied te verlaten.

Voor vrijgestelde soorten die binnen het gebied kunnen voorkomen zoals de egel, dwergmuis, veldmuis, bosmuis en haas, meerkikker, gewonde pad en de bruine kikker geldt de zorgplicht. Volgens het beleid van de provincie Noord-Holland dienen vrijgestelde soorten die binnen het plangebied aanwezig zijn of worden verwacht, voorafgaand aan de werkzaamheden bij het bevoegd gezag - de omgevingsdienst Noord-Holland Noord - digitaal te worden gemeld; zie het meldingsformulier vrijgestelde soorten, https://www.odnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming/Meldingsformulier_vrijgestelde_soorten).

5.2 Natuurbeleidskaders

Natuurnetwerk Nederland

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op beschermde gebieden in het kader van het NNN. Er is geen nader veldonderzoek en/of effectonderzoek noodzakelijk. Tevens zijn er geen maatregelen nodig om effecten te voorkomen.

Gebieden met natuurwaarden buiten het NNN

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op een gebied behorend tot een ganzenfoerageergebied. Wel hebben de voorgenomen werkzaamheden mogelijk effect op de kernkwaliteiten van het BLP; habitat voor weidevogels. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek is noodzakelijk. Het uitvoeren van broedvogelmonitoring van weide- en akkervogels (BMP-W) omvat 5 bezoeken binnen de periode april-juni. Mogelijk zijn er maatregelen nodig om effecten te voorkomen.

Gemeentelijk natuurbeleid

De Gemeente Zaanstad heeft de ambitie om het percentage groen en biodiversiteit binnen de gemeente te verhogen. De herontwikkeling van het stationsgebied kan hier een positieve bijdrage aan leveren. Voor soorten zoals de huismus, gierzwaluw en vleermuizen wordt het inbouwen van faunavoorzieningen in nieuwbouw aangeraden. Deze kunnen worden toegepast zonder concessies te doen aan het uiterlijk of de kwaliteit van het gebouw, maar kunnen wel de biodiversiteit binnen de gemeente verhogen.

Referenties

- Atlas Leefomgeving, www.atlasleefomgeving.nl, weidevogelleefgebied Noord-Holland, geraadpleegd op 1 juli 2021
- BIJ12 (2017). *Kennisdocument gewone dwergvleermuis, versie 1.0*. Juli 2017. Utrecht
- BIJ12 (2017). *Kennisdocument huismus, versie 1.0*. Juli 2017. Utrecht
- Gemeente Zaanstad (2019). Uitvoeringsagenda Groen- en Waterplan Zaanstad 2019 – 2023. 2018/36243 Versie 31 januari 2019
- Kleijn, D., F. Berendse, J. Verhulst, M. Roodbergen, C. Klok & R. van 't Veer., 2008. Ruimtelijke dynamiek van weidevogelpopulaties in relatie tot de kwaliteit van de broedhabitat. Rapport DK nr. 2008/091, Directie Kennis, Min. Van LNV.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. *Natura 2000*. Ingezien van www.natura2000.nl/gebieden/zuid-holland op 1 juli 2021.
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), periode 2016-2021. Ingezien van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>.
- Ottburg, F.G.W.A., D.R. Lammertsma en R.M.A. Wegman, 2018. *Meetnet biodiversiteit Zaanstad*. Wageningen Environmental Research. Rapport 2866
- Reijnen, R. & Foppen, R. (1995) The effects of car traffic on breeding bird populations in woodland. IV. Influence of population size on the reduction of density close to a highway. *Journal of Applied Ecology*, 32, 481-491.
- Zoogdiervereniging. *De hermelijn (Mustela erminea)*. Ingezien van <http://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdieren/hermelijn> op 19 juni 2021.
- Zoogdiervereniging. *De bunzing (Mustela putorius)*. Ingezien van <http://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdieren/bunzing> op 19 juni 2021.